

अन्य कृषि सम्बन्धि जानकारीकालागि

"कृषि घर" मोबाइल एप डाउनलोड गर्नुहोला

"कृषि घर" फेसबुक पेज लाइक गर्नुहोला

माछाको गर्भाधान तथा बच्चा कोरल्ने तरिका

स्वास्थ्य ह्याचलीङ्ग उत्पादनको लागी माउ माछाको सही छनौटको साथमा हर्मोनको प्रयोग, फुल संक्लन तथा ईन्कुवेशन टैंकमा राख्ने, पानीको बहावको निरन्तरताका साथै अन्य व्यवस्थापन समेतको आवश्यकता पर्दछ। जथाभावी तरिकाले फुल संक्लन गर्दा दुसी लाग्ने, कम बच्चा निस्कने, फुलहरु छिटो कुहिने र अरु राम्रो फुलहरुलाई समेत बिगार्ने समस्या हुन्छ।

गर्भाधान प्रकृया :

माउ माछाहरु हर्मोनको दोश्रो ईन्जेक्सन दिएको लगभग ८-१० घण्टा पछि उत्तेजीत भई चलन थाल्दछ। उत्तेजीत हुने समय पानीको तापक्रम तथा प्रयोग गरिएको हर्मोनको किसिममा निर्भर रहन्छ। यदी पानीको तापक्रम १° से.ले बृद्धि भएमा फुल दिने तथा निचोर्ने समय १-२ घण्टा घट्न जान्छ। चाईनिज कार्पमाछाको फुल छोड्ने समय एकिन गर्न हर्मोनको अन्तीम ईन्जेक्सन दिए पश्चात प्रत्येक घण्टाको पानीको तापक्रम मापन गर्दै जानु पर्दछ र पानीको तापक्रमको कुल योग निम्न लिखित अनुरूप भए उल्लेखित माछाहरु फुल दिन तयार हुन्छन्।

माछाको जात	प्रत्येक घण्टाको ताक्रमको योग (से.)
ग्रासकार्प	२०५-२१५
सिल्भरकार्प	२१०-२२०
विगहेडकार्प	२३५-२४५

अन्य कृषि सम्बन्धि जानकारीकालागि

"कृषि घर" मोबाइल एप डाउनलोड गर्नुहोला

"कृषि घर" फेसबुक पेज लाइक गर्नुहोला

कृत्रिम तरिका बाट गर्भित गर्ने

सुख्खा भाडामा पुर्णरूपमा फुल तथा मिल्ट दिन तयार भई सकेका पोथी तथा भाले माउ माछालाई समातेर एउटा नरम कपडाले लपेटी पोथी तथा भाले माउ माछाको पेट विस्तारै निचोर्नु पर्दछ । यसरी प्राप्त फुल तथा मिल्ट राम्ररी मिसियोस भनि नरम प्वाँखको सहायताले चलाउदै जानु पर्दछ । लगभग १० एम.एल भालेको मिल्ट २ लिटर सुख्खा फुललाई गर्भाधान गराउन आवश्यक पर्दछ । लगभग एक मिनेट चलाई सके पश्चात बाटामा केही सफा पानी खन्याउदै चलाउदै गर्नु पर्दछ । यसप्रकार हरेक मिनेटमा त्यहाँ भएको फोहर पानीलाई फयाँकी फेरी पानी हाल्दै फुललाई चलाउदै सफा गर्दै जानुपर्दछ । गर्भित फुललाई ताजा पानीले निरन्तर पखाल्दै गरेमा करिब ३०-४० मिनेट पश्चात उक्त फुल करिब ४०-६० गुणा सम्म फुल्दछ । यसरी सफा गरि सके पछि फुली सकेको गर्भित फुललाई बच्चा कढाउने टैंक (ईन्कुवेशन टैंक) मा राख्न सकिन्छ ।

ईन्कुवेशन टैंकमा फुल राख्दा प्रति क्युविक किटर ५ लाख देखी १० लाख फुल राख्न उपयुक्त हुन्छ । साधारणतया ईन्कुवेशन टैंकमा फुल राखीसके पछि ताजा पानीको बहाव ४-६ लिटर प्रति सेकेन्ड हुनु पर्दछ ।

फुल छोड्ने समयमा भाले र पोथी माउ माछा संगसंगै पोथी पछाडी भाले लागेर निकै गतिले यताउता घुम्ने गर्दछन् । यस्तो अवस्था पछि यि माछालाई दुई किसिमबाट गर्भाधान गराउन सकिन्छ ।

(क) प्राकृतिक तरिकाबाट गर्भित गर्ने ।

(ख) कृत्रिम तरिकाबाट गर्भित गर्ने ।

अन्य कृषि सम्बन्धि जानकारीकालागि

"कृषि घर" मोबाइल एप डाउनलोड गर्नुहोला

"कृषि घर" फेसबुक पेज लाइक गर्नुहोला

प्राकृतिक तरिकाबाट गर्भित गर्ने :

भाले र पोथी माछालाई प्रजनन टयाँकमा नै फुल तथा मिल्ट छोडन दिने । यो प्रकृत्यामा पोथी माछाले फुल छोड्दा भाले माछाले संग संगै मिल्ट छोडी दिन्छ र फुलहरु गर्भित हुन्छन् । दुबै चाईनिज तथा स्थानीय मेजरकार्प माछाहरुले प्राकृतिक तरिकाबाट फुल छोड्ने गर्दछन् , तर नेपालमा विशेष गरेर स्थानीय मेजर कार्प माछाहरुलाई मात्र प्राकृतिक तरिकाबाटनै फुल तथा मिल्ट छोड्न दिई फुल गर्भित गराईन्छ ।

कृत्रिम तरिकाबाट गर्भित गराउने दुई तरिकाहरु प्रचलनमा छन् ।

❖ पानी सहितको भाडामा (Wet method)

❖ सुख्खा भाडामा (Dry method)

पानी सहितको भाडामा फुल गर्भित गर्ने तरिका :

यस तरिकाबाट फुल गर्भित गराउदा प्लाष्टीक बाटामा सफा पानी राखेर त्यसमा भाले र पोथी माछाहरुलाई संगसंगै निचोरेर फुल र मिल्टलाई आफै मिसिन दिई गर्भित गरिन्छ ।

बच्चा कोरल्ने :

गर्भित फुलहरुमा भ्रुणको विकास भई पुर्णरुपमा विकसित भ्रुण फुलको बाहिरी खोललाई फोडेर बाहिर निस्कने प्रकृत्यालाई बच्चा कोरल्ने भनिन्छ ।

बच्चा कोरल्ने काममा विभिन्न कुराहरुले असर पु-याउदछन् । विशेष गरेर सफा तथा स्वच्छ पानीका साथ पर्याप्त मात्रामा पानीमा घुलीत अक्सिजन हुन जरुरी हुन्छ । यदि घुलित अक्सिजनको मात्रा कम भएमा भ्रुणको विकास कार्य ढिलो र ज्यादै कम भएमा फुल भित्रनै भ्रुणको मृत्यु समेत हुन सक्दछ । यसै गरि पानीको तापक्रमले पनि बच्चा कोरलीने प्रकृत्या ढिलो अथवा छिटो हुन सक्दछ । बढी तापक्रममा छिटो बच्चा कोरलीएमा बच्चाहरु धेरै

अन्य कृषि सम्बन्धि जानकारीकालागि

"कृषि घर" मोबाइल एप डाउनलोड गर्नुहोला

"कृषि घर" फेसबुक पेज लाइक गर्नुहोला

कमजोर हुने हुँदा मृत्युदर समेत बढ्न जान्छ । विभिन्न जातका कार्प माछाहरुको बच्चा कोरलीने कममा चाहीने तापक्रम र बच्चा निस्कने समय निम्न अनुरूप हुन पर्दछ ।

माछाको जात	आवश्यक तापक्रम	बच्चा निस्कन लाग्ने समय
ग्रासकार्प	२२ देखि २५° से	२४ देखि ३६ घण्टा
सिल्भरकार्प	२२ देखि २५° से	२५ देखि ३६ घण्टा
विगहेडकार्प	२३ देखि २६° से.	२४ देखि ३६ घण्टा
रोहु	२४ देखि ३०° से.	१४ देखि २० घण्टा
नैनी	२० देखि ३०° से.	१४ देखि २० घण्टा
भाकुर	२४ देखि ३०° से.	१४ देखि २० घण्टा

यस्तै गरि अन्य ग्यासहरु कार्बनडाई अक्साईड, अल्मोनिया, नाईट्राईट पानीमा बढी हुन गएमा भ्रुणको लागी हानीकारक हुन्छ । यि हानीकारक ग्यासहरु माछाका भ्रुणहरुबाटनै निस्कने भएकोले लगातार रुपमै हटाउनु पर्दछ । यसै गरि पानीमा भारपात, लेउ तथा किराहरुको समेत उपस्थिती हुनु हुदैन जसले फुललाई फुटाउन सक् छ ।